

DRC Dansk Flygtningehjælp T: +45 3373 5000
Borgergade 10 drc@drc.ngo
DK 1300 København K www.drc.ngo
Danmark

DRC DANSK
FLYGTNINGE
HJÆLP

15. marts 2022

Sendt til uim@uim.dk, bje@uim.dk og jeda@uim.dk
Sagsnr. 2022-3807

Hermed DRC Dansk Flygtningehjælps bemærkninger til det fremsatte forslag til lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine

Udlændinge- og Integrationsministeriet har den 14. marts 2022 sendt ovenstående lovforslag i høring med en frist for eventuelle bemærkninger den 15. marts 2022, kl. 9.

DRC Dansk Flygtningehjælp er optaget af, at både Danmark og EU sikrer en hurtig og effektiv modtagelse og beskyttelse af det meget store antal personer, der er og i den kommende tid sandsynligvis vil blive fordrevet fra Ukraine. DRC Dansk Flygtningehjælp er ligeledes optaget af, at det sker på en måde, som ikke unødigt belaster asylsystemerne og skaber store forsinkelser i sagsbehandlingen.

Vi støtter derfor EU's beslutning om at aktivere Direktivet om Midlertidig Beskyttelse, og vi støtter den danske beslutning om at vedtage en særlov, der i det væsentlige afspejler den europæiske gennemførelsesbeslutning af Direktivet om Midlertidig Beskyttelse. Den nuværende ekstraordinære situation kræver, at alle EU-landene løfter i flok og det er positivt, at Danmark på lige fod med de øvrige europæiske lande samlet bidrager til at sikre beskyttelse af personer på flugt.

Den omfattede persongruppe

Vi opfordrer til, at statsløse, der har haft bopæl i Ukraine, ligeledes får adgang til opholdstilladelse efter særlovens § 1. Statsløse fra Ukraine vil være særligt udsatte netop fordi de ikke, som andre udlændinge i Ukraine, har en stat, der kan beskytte dem. Deres omstændigheder vil derfor på mange måde være de samme som personer, der er anerkendte flygtninge i Ukraine. I denne sammenhæng bemærkes, at EU's gennemførelsesbeslutning pålægger medlemsstaterne at sørge for, at statsløse får adgang til beskyttelse enten ved at lade dem omfatte af persongruppen for midlertidig beskyttelse eller ved at give dem adgang til en anden lignende beskyttelse.

Afgørende at familier holdes samlet

Erfaringen viser, at mange familier sikkert vil blive spredt mere eller mindre tilfældigt blandt landene i Europa nu og i den kommende tid. Det er derfor nødvendigt, at administrationen af både de nye og gældende regler bliver så fleksibel som muligt, så familier kan samles igen uden at støde på bureaukratiske forhindringer.

- Med henblik på at sikre, at familier i videst muligt omfang holdes samlet, skal vi opfordre til, at § 2 udvides til at omfatte børn over 18 år, der ikke har etableret selvstændig familie, samt andre familiemedlemmer, der enten har været under hovedpersonens forsørgelse eller en del af dennes husstand. Udlændingelovens regler bør udvides tilsvarende.
- Opholdstilladelse efter særlovens § 1 bør kunne søges fra udlandet, hvis en ansøger har nære familiemedlemmer i Danmark, fx hvis ansøgers voksne søskende eller voksne børn har opholdstilladelse i Danmark – uanset det er opholdstilladelse efter særloven eller anden lovgivning. Vi foreslår derfor, at der efter § 4, stk. 1 indsættes et nyt stykke, hvoraf det fremgår, at ansøgning om opholdstilladelse efter § 1 kan indgives uden for landet, hvis ansøger har nære slægtninge i Danmark.
- Der bør ligeledes være mulighed for at opnå opholdstilladelse efter særlovens § 1 uanset en person har opnået opholdstilladelse i et andet land, hvis personen har nær familie i Danmark. Vi foreslår derfor, at der i forlængelse af sætningen i § 5, 1. pkt. tilføjes: 'medmindre udlændingen har nære slægtninge i Danmark'.

Hurtig sagsbehandling

Tilførsel af ekstra ressourcer hos særligt Udlændingestyrelsen og Udlændingenævnet er helt afgørende, hvis man skal nå i mål med at meddele opholdstilladelser efter den foreslåede særlov meget hurtigt, uden samtidig at forøge ventetiden yderligere i fx asylsager, forlængelsessager og familiesammenføringsager.

Klageregler

Vi skal opfordre til, at der i § 28 sikres hjemmel til, at Udlændingenævnet kan beskikke en advokat under klagesagsbehandlingen svarende til udlændingelovens § 55. Denne mulighed bør i øvrigt også indføres i udlændingeloven for andre grupper af hensyn til retssikkerheden.

Mulighed for forlængelse af en opholdstilladelse efter særloven

Usikkerheden om hvorvidt der vil blive tale om forlængelse af opholdstilladelser meddelt efter særloven, kan udgøre en stor belastning for de berørte, og kan have en uheldig virkning på både den enkeltes integration og virksomheders villighed til at ansætte de pågældende personer.

DRC Dansk Flygtningehjælp finder, at hvis forholdene i Ukraine ikke ændrer sig markant inden for de næste to år, bør en opholdstilladelse efter den foreslåede lov kunne forlænges, og dette bør fremgå klart af loven. Samtidig skal vi opfordre til, at der træffes afgørelse om forlængelse i god tid før de meddelte opholdstilladelser udløber.

Midlertidig indkvartering og forsørgelse

Lovforslaget indebærer, at fordrevne ukrainere, der kommer til Danmark og ansøger om opholdstilladelse efter særloven, kan få indkvartering på et asylindkvarteringssted under Udlændingestyrelsens forsørgelse eller kan være privat indkvarterede med egen forsørgelse. DRC

Dansk Flygtningehjælp vil gerne fremhæve, at flere ukrainere allerede er indkvarterede i kommuner under kommunens forplejning.

DRC Dansk Flygtningehjælp vil derfor foreslå, at Aktstykke nr. 213 vedrørende Finansudvalgets tilslutning til, at kommunernes udgifter til at tilvejebringe og yde indkvartering og forplejning til personer, der er fordrevet fra Ukraine forlænges ud over ikrafttrædelse af denne lov den 17. marts 2022.

En sådan forlængelse vil sikre, at de ukrainere, der allerede er indkvarterede rundt i de forskellige kommuner, har mulighed for at blive boende her frem til de modtager en afgørelse om opholdstilladelse og en visiteringsafgørelse fra Udlændingestyrelsen og efterfølgende flytter til visiteringskommunen. Det vil være uheldigt for den enkelte ukrainer at skulle flytte fra kommunens indkvartering til Udlændingestyrelsens indkvartering for en kortere periode, mens en ansøgning om opholdstilladelse efter særloven behandles.

DRC Dansk Flygtningehjælp skal endvidere foreslå, at der skabes hjemmel i særloven til, at kommunerne også fremover kan indkvartere og yde forplejning til fordrevne ukrainere, mens deres ansøgning om opholdstilladelse efter særloven behandles.

Visitering til kommuner

Det fremgår af lovforslagets § 30, at ukrainere i forbindelse med meddelelse af opholdstilladelse efter særloven skal visiteres til kommunerne hurtigt således, at integrationsansvaret overgår til kommunen senest fire dage fra tidspunktet fra Udlændingestyrelsens afgørelse om visitering.

DRC Dansk Flygtningehjælp vil gerne fremhæve, at det er meget positivt for den enkelte ukrainer, at de hurtigt visiteres til kommunen, hvor den gode modtagelse og integration kan begynde i praksis. Vi vil samtidig gerne påpege, at det er en ekstraordinær kort tidsfrist for kommunerne, der skal have etableret rammerne om den gode modtagelse og ikke mindst have fundet gode midlertidige boliger til ukrainerne. DRC Dansk Flygtningehjælp kan godt være bekymret for om alle kommuner kan nå at blive klar til en god modtagelse med en så kort tidsfrist og også set i lyset af, at det er uvist, hvor mange fordrevne ukrainere, der vil søge opholdstilladelse efter særloven på både kort og lidt længere sigt.

DRC Dansk Flygtningehjælp vil derfor foreslå, at kommunerne efter aftale med Udlændingestyrelsen får mulighed for, at personer kan få lidt ekstra tid i indkvarteringssystemet efter meddelelse af opholdstilladelse og visitering. Det kan skabe mere fleksibilitet for kommunerne, hvis de for eksempel kan udvide fristen på fire dage med nogle få ekstra dage, så kommunerne i højere grad kan blive klar til at modtage ukrainere. Hermed vil det også i højere grad kunne sikres, at ukrainere ikke skal flytte flere gange internt i kommunen.

Det fremgår af lovbemærkningerne, at Udlændingestyrelsen ved afgørelse om visitering til en kommune skal lægge vægt på eventuel nuværende beskæftigelse, et faktisk og reelt jobtilbud eller ganske særlige personlige forhold, herunder nærtstående familiemæssig tilknytning til personer, der bor i Danmark.

DRC Dansk Flygtningehjælp vil foreslå, at der i forbindelse med Udlændingestyrelsens visitering til kommunerne også tages højde for anden familiemæssig tilknytning eller tilknytning til netværk af særlig personlig betydning. Det vil have en positiv betydning for den gode modtagelse af ukrainerne og deres mulighed for at fortsætte deres liv og komme godt i gang med integrationsindsatsen. Det

vil også ligge i direkte forlængelse af den store indsats civilsamfundet har iværksat for at hjælpe ukrainerne lokalt den seneste tid.

DRC Dansk Flygtningehjælp vil også gerne fremhæve vigtigheden af, at der i visiteringen til kommunerne tages højde for, at der skal være fornuftig logistik til sprogskole, uddannelse og beskæftigelsesmuligheder.

Suspendering af integrationslovens bestemmelser om tidsfrister

DRC Dansk Flygtningehjælp finder det positivt, at de fordrevne ukrainere bliver omfattet af integrationsloven, men vi vil gerne udtrykke bekymring over, at integrationslovens bestemmelser om tidsfrister på en række områder ifølge lovforslaget suspenderes. Lovforslaget indebærer, at tidsfrister for hvornår kommunen skal give tilbud efter integrationslovens kapitel 3a, 4 og 5 suspenderes i en periode på op til tre måneder og med mulighed for yderligere forlængelse i op til tre måneder i tilfælde af en såkaldt massetilstrømning.

DRC Dansk Flygtningehjælp vil gerne udtrykke forståelse for, at kommunerne står overfor en ekstraordinær stor opgave i forhold til for eksempel at tilbyde et selvforsørgelses- og hjemrejseprogram, herunder virksomhedsrettede tilbud og danskuddannelse til en større gruppe ukrainere med en meget kort forberedelsesperiode. Vi vil dog samtidig gerne udtrykke bekymring over, at tidsfristen for påbegyndelse af danskuddannelse og virksomhedsrettede tilbud kan suspenderes i tre måneder fra tidspunktet, hvor kommunen overtager integrationsansvaret. Flere ukrainere kan have et behov og/eller et ønske om hurtigt at komme i gang med danskuddannelse og få kommunens hjælp og støtte til at komme i eksempelvis virksomhedspraktik eller løntilskud, hvorfor en venteperiode på op til fire måneder kan være u hensigtsmæssig lang.

Anvisning af bolig

DRC Dansk Flygtningehjælp vil gerne understrege vigtigheden af, at der anvises værdige midlertidige boliger og indkvartering til ukrainere. Det er vigtigt, at rammerne og standarden af de midlertidige boliger er i orden, og muligheden for et privatliv og et værdigt familieliv sikres trods den ekstraordinære situation i forhold til at sikre mange boliger indenfor en kort tidsfrist. DRC Dansk Flygtningehjælp vil foreslå, at de fordrevne ukrainere så hurtigt som overhovedet muligt får tilbud om en permanent bolig.

Helbredsmæssig vurdering

Ifølge lovforslaget suspenderes tidsfristen for, hvornår kommunen efter en konkret vurdering skal tilbyde en helbredsmæssig vurdering til den enkelte ukrainer efter integrationslovens kapitel 3a i en periode på op til tre måneder. Det foreslås ligeledes, at der i tilfælde af en såkaldt massetilstrømning med et efterfølgende stort pres på kommunerne, er mulighed for at suspensionsperioden kan forlænges i op til tre måneder yderligere.

DRC Dansk Flygtningehjælp vil foreslå, at det gøres obligatorisk for kommunerne at tilbyde en helbredsmæssig vurdering til fordrevne ukrainere og alle andre flygtninge ligesom de nugældende regler for kvoteflygtninge med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 8. Det er vigtigt at tilbyde en helbredsmæssig vurdering tidligt til alle flygtningegrupper, så eventuelle behov for yderligere

udredning og behandling af fysiske og psykiske helbredsforhold afdækkes. Der kan for eksempel være behov for udredning og behandling i forhold til traumer.

I lyset af, at mange ukrainere ikke vil blive indkvarteret i asylcentre, kan der være et særligt behov for afklaring af behovet for yderligere udredning og behandling.

Adgang til integrationsgrunduddannelse (IGU)

DRC Dansk Flygtningehjælp er positiv overfor, at fordrevne ukrainere også bliver omfattet af lov om integrationsgrunduddannelse (IGU). Vi vil gerne benytte lejligheden til at foreslå, at målgruppen for integrationsgrunduddannelsen udvides for alle, så personer over 40 år også har mulighed for en integrationsgrunduddannelse.

Adgang til videregående uddannelse

DRC Dansk Flygtningehjælp er positiv overfor, at personer som meddeles opholdstilladelse efter lovforslaget, bliver omfattet af statstilskuddet til erhvervsuddannelser, så de får samme adgang til erhvervsuddannelser med statstilskud som blandt andre flygtninge og familiesammenførte meddelt opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 1-3, § 8, stk. 1 eller 2 og § 9 c, stk. 3 nr. 1 eller nr. 2. Ligesom vi finder det positivt, at de får adgang til de samme rettigheder som øvrige elever på erhvervsuddannelser, hvad angår skolepraktikydelse, tilskud og indkvartering på kostafdelinger m.v.

DRC Dansk Flygtningehjælp vil ligeledes opfordre til, at Uddannelses- og Forskningsministeriet fastsætter regler om, at personer omfattet af dette lovforslag ligeledes vil udløse aktivitetsbestemte tilskud til videregående uddannelser under ministeriet, så de får samme adgang til andre videregående uddannelser på blandt andet universiteter, professionshøjskoler og erhvervsakademier mv. som andre flygtninge og familiesammenførte.

Vi vil ligeledes opfordre til, at Kulturministeriet ændrer bekendtgørelsen om opkrævning af betaling fra udenlandske studerende på de kunstneriske uddannelser under Kulturministeriet, så personer omfattet af dette lovforslag også får ret til uddannelse på de videregående kunstneriske uddannelser under Kulturministeriet uden egenbetaling.

Øvrige bemærkninger

- I det personer, der ikke er ukrainske statsborgere eller flygtninge fra Ukraine, men som har haft **langvarigt ophold i Ukraine**, ikke er tiltænkt at skulle have adgang til opholdstilladelse efter særloven, opfordrer vi til, at der etableres et system, hvor disse fx får tre måneders lovligt eller processuelt ophold i Danmark, samt adgang til indkvartering, rådgivning, hjælp til eventuel ansøgning om andre opholdstilladelser og hjemrejse og evt. Reintegrationsbistand. I denne sammenhæng bemærkes, at EU's gennemførelsesbeslutning pålægger medlemsstaterne at sørge for, at i al fald dele af denne gruppe får adgang til beskyttelse enten ved at lade dem omfatte af persongruppen for midlertidig beskyttelse eller ved at give dem adgang til en anden lignende beskyttelse

- Vi skal videre opfordre til, at Danmark på trods af retsforbeholdet engagerer sig aktivt i **EU's solidaritets platform**, og at en eventuel ansvarsfordeling vil ske med øje for størst muligt hensyn til at samle familier.
- I denne sammenhæng opfordrer vi desuden til, at de danske myndigheder **suspenderer al Dublin-overførsel til nabolande**, særligt Polen, som lige nu må antages at bruge alle ressourcer på umiddelbar modtagelse af flygtninge fra Ukraine.
- DRC Dansk Flygtningehjælp er bekymrede over udsigten til, at udgifterne i forbindelse med implementeringen af særloven i høj grad forventes dækket af udviklingsbistanden. Vi anerkender, at OECD DAC-direktivet muliggør opgørelsen af sådanne udgifter som DAC-rapporterbare, men vil gentage den bekymring, som også blev rejst i OECE DAC Peer Review 2016, da Danmark stod overfor lignende udfordringer. **Vi betragter anvendelse af udviklingsbistanden til modtagelse af flygtninge i Danmark som en udhuling af udviklingsbistanden.** Udviklingsbistand bør altid anvendes med et klart udviklingsperspektiv og fattigdomsbekæmpelse for øje, og bør ikke anvendes i de danske kommuner.
- DRC Dansk Flygtningehjælp henstiller til, at personer, der måtte få afslag eller frafalder en ansøgning om opholdstilladelse efter den foreslåede lov, får mulighed for **reintegrationsstøtte** efter hjemrejseloven.
- Personer, som har haft opholdstilladelse efter særloven, bør have adgang til **arbejdsmarkedstilknytningsordningen** allerede efter 12 eller 18 måneders ansættelse. Det samme gælder i øvrigt for personer, som har haft opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der i Afghanistan har bistået danske myndigheder m.v., da muligheden ellers bliver illusorisk for personer med opholdstilladelser, der udløber efter 2 år.
- I modsætning til særloven for evakuerede afghanere fra efteråret 2021, er der ikke i dette forslag lagt op til, at ukrainere med opholdstilladelse efter loven har adgang til støtte efter **repatrieringsloven**, hvis de vælger at rejse hjem. DRC Dansk Flygtningehjælp vil gerne opfordre til, at der i det mindste laves en særlig ordning for denne gruppe med tilbud om støtte til tilbagevenden, når hjemrejse bliver en bæredygtig løsning.

Venlig hilsen

Charlotte Slente

Generalsekretær

DRC Dansk Flygtningehjælp